

Jagd: Ja, uagtet det forekommer mig, at den sidste ærede Taler kun deelte Angriberne og Forsvarerne af denne Lov i to Classer, nemlig de, som vare Troesfrihedens Fjender, og de, som han kaldte Fædrene til selve Loven, saa seer jeg mig dog nødsaget til at gjøre en 3die Classes Ret gjældende, og det er deres, der netop som Venner af Troesfriheden ansee det for deres Pligt at stemme imod Loven. Jeg troer, at Flere, ligesom jeg, ville have bemærket, at, da det oprindelige Lovforslag første Gang blev bekjendt, paatrængte der sig Mange ved Gjennemlæsningen af det en vis ubehagelig Følelse og en deraf følgende Ulyst til at understøtte Forslaget; men, medens man for at komme til en grundigere Drøftelse af Sagen fordybede sig i religiøse, filosofiske og kirkehistoriske Betragtninger, forsvandt efterhaanden denne Følelse hos Mange, ligesom saa mange andre sunde og naturlige Følelser henveires ligeoverfor videnskabelige og filosofiske Undersøgelser. Jeg er imidlertid mere og mere kommen til den Overbeviisning, at den første instinctmæssige Opfattelse af Sagen var den rigtige, og selv om man skulde mene, at det Indtryk, som derved er fremkaldt, hurtigt tabte sig ligeoverfor hine Betragtninger, saa beviser det for mig aldeles Intet; thi jeg maa bemærke, at, idet man har ført det nærværende Lovforslag over paa Troesfrihedens Gebeet, har man efter min fulde Overbeviisning stillet sig paa et aldeles urigtigt Standpunkt til samme, da det langt mere vedkommer Folkets Sæder end deres Tro. Jeg troer derfor, at det er uberettiget, naar man siger, at de, der ville gjøre Grundlovens § 84 gjældende, i Virkeligheden maae føle sig forpligtede til at understøtte dette Lovforslag (Ja! Ja!); nei! vil man forelægge os et Lovforslag, hvori man i Henhold til Grundlovens Bestemmelser ordner de afvigende Troesbekjendelses Forhold til Staten, og i dette Lovforslag fastsætter de Betingelser, hvorunder det med den størst mulige Frihed overlades til selve disse Samfund at ordne alle deres kirkelige Forhold, og derunder ogsaa Ægteffabet, Daaben og Alt, hvad dermed staaer i Forbindelse, saa er jeg aldeles overbevist om, at mange af de ivrigste Modstandere af nærværende Lovforslag med stor Varme ville understøtte et

saadant Lovforslag. Det er altsaa ingenlunde fordi man misbilliger den Udstrækning af Troesfriheden, som dette Lovforslag hjemler, at man modsætter sig samme; thi, naar jeg skal tale fra mit Standpunkt, da anseer jeg det Forslag, som var stillet af en æret Rigsdagsmand for Ringkjøbing, for fuldkommen ligesaa liberalt imod de afvigende Troesbekjendere, og dog støder det langt mindre mig og mine Meningsfæller, fordi det ikke saaledes umiddelbart berører Folkets Sæder. Folket har nemlig forlangt i sin sædelige Bevidsthed ovtaget den Tanke, at Ægteffabet kan hos de forskellige Troesksamfund indstiftes under høist forskellige kirkelige Ceremonier, uden at det derfor taber Noget af sin religiøse Betydning og sit over Hverdagshandlinger ophæiede Bræg; men Folket hverken er eller vil være fortrølligt med den Tanke, at det vigtigste Moment ved Ægteffabets Indstiftelse skulde være det borgerlige Contracts Forhold, og at den religiøse Indvielse kun skulde være tilladelig, men ikke nødvendig ved Ægteffabet. Jeg maa derfor gjøre den Ansnuelse gjældende, som jeg, og jeg troer virkelig Mange, om ikke i Thinget, saa dog udenfor samme, nærer om det foreliggende Forslag, at det nemlig saavel i sin nærværende som i sin tidligere Form umiddelbart berører Sæderne, og jeg maa endvidere her gjøre gjældende, at, naar ogsaa Comiteen har forsaavidt væsentlig forandret det oprindelige Forslag, at det borgerlige Ægteffab efter Comiteens Forslag kun tillades hos Ægtefolk af forskjellig Troesbekjendelse, eller som staae udenfor de anerkjendte Troesksamfund, saa bliver Antallet af de Personer, som Lovforslaget vedkommer, vistnok derved betydelig indskrænket, men dette betragter jeg som langt mindre væsentligt, end den Omstændighed, at man endnu stedse i Lovforslaget har bibeholdt en Form for Ægteffabet, der er fremmed for Folkets Sæder, og som ei vil blive rigtig opfattet af den store Classe. Med Hensyn til Sæderne betragter jeg det som temmelig ligegyldigt, hvad enten Ægteffabet indstiftes under disse eller hine religiøse Former; (Hør!) thi jeg agter den ophæiede Tanke, den inderlige Følelse eller den religiøse Forestilling, som man igjennem dem vil udtrykke; jeg agter denne, om jeg saa maa kalde